

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 23 Αυγούστου 2021 υπό την Μαργαρίτα Κανάβα Μέλος ΑΕΠΠ, δυνάμει της υπ' αριθμ. 1838/2021 Πράξης.

Για να εξετάσει την από 18.07.2021 Προδικαστική Προσφυγή, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 1434/19.07.2021 του προσφεύγοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (εφεξής ο «προσφεύγων»), που εδρεύει στην ..., οδός ..., αριθμ. ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του Δήμου ... (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα και κατά της υπ' αριθ. 274/6.07.2021 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής περί έγκρισης του υπ' αριθμ. 1/24.07.2021 Πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού αναφορικά με το έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικών και οικονομικών προφορών αι ανακήρυξης προσωρινού αναδόχου (εφεξής η «προσβαλλόμενη»).

Με την προδικαστική προσφυγή του ο προσφεύγων αιτείται να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά το σκέλος που κρίνονται αποδεκτές οι προσφορές των οικονομικών φορέων «...», «...» και «...» και να ανακηρυχθεί ο προσφεύγων προσωρινός ανάδοχος του διαγωνισμού.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής έχει καταβληθεί παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ.1 και 2 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 και 2 του Π.Δ. 39/2017, συνολικού ποσού 600 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., την από 18.07.2021 πληρωμή στην ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ και την εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών περί αυτόματης δέσμευσης) το

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

οποίο και υπολογίζεται με βάση την προϋπολογιζόμενη δαπάνη της σύμβασης σχετικά με τα οποία ασκείται η προδικαστική προσφυγή, ήτοι 86.370,97€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

2. Επειδή η αναθέτουσα αρχή με τη με αριθμ. πρωτ. 6747/24.05.2021 Διακήρυξη προκήρυξε ανοικτό, ηλεκτρονικό διαγωνισμό για το έργο «ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΣ ΟΔΟΥ ...», με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής.

3. Επειδή το πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων στις 24.05.2021 με ΑΔΑΜ ..., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε αύξοντα αριθμό ...

4. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ενόψει του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου ΙV του Ν. 4412/2016.

5. Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 18.07.2021 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες μέσω της «επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ στις 9.07.2021, β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του ΠΔ 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από τον προσφεύγοντα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016 και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017.

6. Επειδή στις 20.07.2021 η αναθέτουσα αρχή προέβη σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής στους έτερους συμμετέχοντες στη διαγωνιστική διαδικασία, δια μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017.

7. Επειδή η αναθέτουσα αρχή απέστειλε την 3.08.2021 στην ΑΕΠΠ μέσω της επικοινωνίας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού τις απόψεις της επί της προσφυγής οι οποίες κοινοποιήθηκαν σε όλους τους συμμετέχοντες αυθημερόν.

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

8. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η ως άνω προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του Μονομελούς Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ/τος 39/2017.

9. Επειδή στον εν θέματι διαγωνισμό υπέβαλαν προσφορές έξι οικονομικοί φορείς, μεταξύ των οποίων και ο προσφεύγων, ο οποίος υπέβαλε τη με αριθμ. συστήματος 197683 προσφορά του. Σύμφωνα με το υπ' αριθμ. 1/24.06.2021 Πρακτικό, η Επιτροπή Διαγωνισμού εισηγήθηκε την αποδοχή των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών τεσσάρων συμμετεχόντων και διαμορφώθηκε ο ακόλουθος πίνακας μειοδοσίας

1. ...	43,10 %	49.146,23 €
2. ...	35,64%	55.586,72 €
3. ...	10,00%	77.733,87 €
4. Προσφεύγων	2,00 %	84.643,55 €

Με την προσβαλλόμενη απόφαση εγκρίθηκε το ως άνω Πρακτικό και ανακηρύχθηκε προσωρινός ανάδοχος ο οικονομικός φορέας «...».

10. Επειδή ο προσφεύγων, ως προσφέρων του υπό κρίση διαγωνισμού του οποίου η προσφορά κρίθηκε αποδεκτή και κατατάχθηκε τέταρτος σε σειρά μειοδοσίας θεμελιώνει έννομο συμφέρον για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της προσβαλλόμενης ως βλαπτόμενος, ως προς το μέρος που αφορά στην αποδοχή των προσφορών των οικονομικών φορέων «...», «...» και «...» ερειδόμενο στη ζημία του από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτων στον διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη των προσφορών τους (βλ. ΕΑ ΣτΕ 1216/2006, πρβλ ΕΑ ΣτΕ 512/2002, 517/2001), επιδιώκοντας ευλόγως να του ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση.

Ωστόσο, το έννομο συμφέρον αφορά κάθε νομική ή πραγματική κατάσταση που αναγνωρίζεται από το δίκαιο και από την οποία ο αιτών βάσει ενός ιδιαίτερου δεσμού αντλεί ωφέλεια, η οποία θίγεται από την προσβαλλόμενη πράξη ή παράλειψη (Γλυκερία Π. Σιούτη, *Το έννομο συμφέρον στην αίτηση ακύρωσης*, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 1998, σελ. 23). Ειδικότερα, κατά τη θεωρία και νομολογία το έννομο συμφέρον θα πρέπει

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

να είναι και άμεσο από την άποψη ότι το προβαλλόμενο προσωπικό συμφέρον πρέπει να συνδέεται αιτιωδώς με το πρόσωπο του προσφεύγοντος, χωρίς να παρεμβάλλεται συμφέρον τρίτου, και ενεστώς, δηλαδή να είναι υπαρκτό και όχι μελλοντικό (Π. Δαγτόγλου, *Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο*, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2014). Πρέπει, επομένως, να υπάρχει συρροή των κάτωθι : α) η προσβαλλόμενη πράξη να έχει προκαλέσει βλάβη, υλική ή ηθική, και β) να υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της προσβαλλόμενης πράξης και της προβαλλόμενης βλάβης (ΣτΕ 7μ. 1898/2016), ήτοι μια ειδική έννομη σχέση του προσφεύγοντα με την προσβαλλόμενη πράξη (Σπ. Βλαχόπουλος, *Όψεις της δικαστικής προστασίας ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας – το παράδειγμα του ν. 2522/1997 για τα δημόσια έργα*, 1998, σελ 199, Δ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, 2017, σελ. 745 επ.) και δεν αρκεί το γενικό δημόσιο ενδιαφέρον του κάθε πολίτη για την σύνομη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων (ΣτΕ 4391/2011 7μ., 2446/1992 7μ.). Επίσης, το έννομο συμφέρον πρέπει να είναι και ενεστώς, ήτοι η βλάβη που προκαλείται στον ενδιαφερόμενο να έχει ήδη επέλθει ή να είναι βέβαιο ότι θα επέλθει κατά το χρόνο άσκησης της προσφυγής (ΣτΕ 1442/97 *ΔΔικ* 1997/1136) και να υφίσταται σωρευτικά τόσο κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης, όσο και κατά την άσκηση της προσφυγής και την εξέταση αυτής (παρ. ενδεικτικά ΣτΕ 956/95 *ΔΔικ* 1995/577, ΣτΕ Ολομ. 280/96 *ΔΔικ* 1996/844, 2239/2003, Κωνσταντίνος Β. Χιώλος, «Το έννομο συμφέρον στην ακυρωτική δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας», *ΔιοικΔ*, 2010, τ. 4, σελ 846-7). Δεν νομιμοποιείται επομένως όποιος θεμελιώνει το έννομο συμφέρον του σε μελλοντικά και αβέβαια γεγονότα, τα οποία δεν αποτελούν αναγκαία συνέπεια της ακύρωσης της πράξης (ΣτΕ 1425/93 *ΔΔικ* 1994/831). Σε κάθε περίπτωση, ανεξαρτήτως προβολής του από την αναθέτουσα αρχή, το έννομο συμφέρον ελέγχεται αυτεπαγγέλτως από την αρμόδια κατά περίπτωση σύνθεση εξέτασης της προσφυγής ως και από τον δικαστή (βλ. ΣτΕ 2080/2016, 5/2006, 3078/2005, 1461/2003, κα). Εξετάζεται, δε, η ύπαρξη του εννόμου συμφέροντος με βάση τους προβαλλόμενους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος και τα στοιχεία του φακέλου που προσκομίστηκαν (ΣτΕ 928/2004) υπό την έννοια ότι δεν δύναται

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

το αρμόδιο όργανο να συμπληρώσει τη θεμελίωση του εννόμου συμφέροντος του προσφεύγοντος καθόσον το βάρος απόδειξης για την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος φέρει ο τελευταίος (ΣΤΕ 4524/2009, 3900/2006) και μόνο προαποδεικτικώς (ΣΤΕ 1898/2016, 7μελής). Πέραν των ανωτέρω, οι προβαλλόμενοι από τον προσφεύγοντα λόγοι ακύρωσης περί υπάρξεως πλημμελειών, όσο σοβαρές και εάν είναι οι πλημμέλειες αυτές, και όσο κατάφωρη η παράβαση νόμου, δεν μπορούν να θεμελιώσουν έννομο συμφέρον για τον προσφεύγοντα, αφού άλλωστε η εξέτασή τους ανάγεται στο βάσιμο της αιτήσεως και όχι στο παραδεκτό αυτής (Δημήτριος Θ. Πυργάκης, *Το έννομο συμφέρον στη δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας*, Νομική Βιβλιοθήκη, 2017).

Επομένως, βάσει των προεκτεθέντων, και δεδομένου ότι το κριτήριο ανάθεσης του υπό κρίση διαγωνισμού είναι η πλέον συμφέρουσα οικονομική προσφορά βάσει τιμής, εφόσον ο προσφεύγων έχει καταταγεί τέταρτος κατά σειρά μειοδοσίας, προϋπόθεση της συνδρομής του εννόμου συμφέροντός του προς προβολή ισχυρισμών κατά των πρώτου και δεύτερου κατά σειρά μειοδοσίας συμμετεχόντων αποτελεί η ευδοκίμηση της προδικαστικής προσφυγής κατά του τρίτου σε σειρά μειοδοσίας.

11. Επειδή ο προσφεύγων, επικαλούμενος τους όρους 3, 22B, 22Γ, 22.E, 23.1, 23.2, 23.7 και 23.9 καθώς και τα άρθρα 18, 83, και 104 του ν. 4412/2016 ισχυρίζεται τα ακόλουθα : « ... Από τον συνδυασμό των ανωτέρω άρθρων της διακήρυξης και κατ' εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης, προκύπτει ότι καταρχάς προκειμένου να συμμετέχουν στον εν λόγω διαγωνισμό οι υποψήφιοι προσφέροντες οφείλουν να διαθέτουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους Πιστοποιητικό διασφάλισης ποιότητας σύμφωνα με το πρότυπο ISO 9001:2015 ή άλλως έτερο ισοδύναμο πιστοποιητικό σύμφωνα με όσα ορίζει το άρθρο 82 του ν. 4412/2016 (εφεξής επίμαχο πιστοποιητικό). Μάλιστα, το ως άνω επίμαχο πιστοποιητικό πρέπει να είναι σε ισχύ κατά την υποβολή της προσφοράς των συμμετεχόντων, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών από τον προσωρινό ανάδοχο καθώς και κατά την υπογραφή της σύμβασης από τον οριστικό ανάδοχο. Περαιτέρω δε, σύμφωνα με όσα ρητά αναφέρει η υποσημείωση με αριθ. 64 της διακήρυξης

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

σε συνδυασμό με το άρθρο 23.2. της διακήρυξης, τα κριτήρια επιλογής του άρθρου 22 Β-Ε της διακήρυξης εξετάζονται κατά τη διαδικασία ελέγχου της καταλληλότητας του προσφέροντος να εκτελέσει τη σύμβαση, ήτοι κατά την υποβολή της προσφοράς του εκάστοτε συμμετέχοντος στον εν λόγω διαγωνισμό, ενώ τα εν λόγω κριτήρια, μεταξύ των οποίων και το πρότυπο διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης του άρθρου 22.Ε., χαρακτηρίζονται από την αναθέτουσα αρχή ως «on/off», το οποίο σημαίνει ότι ο συμμετέχων που δεν αποδεικνύει ότι το διαθέτει αποκλείεται από τη συνέχιση της διαγωνιστικής διαδικασίας.

Περαιτέρω δε, οι ανωτέρω διατάξεις της διακήρυξης προβλέπουν ως προκαταρκτική απόδειξη ότι ο εκάστοτε προσφέρων που συμμετέχει στον εν λόγω διαγωνισμό πληροί τα κριτήρια επιλογής που έχουν καθοριστεί με το άρθρο 22 Β-Ε της διακήρυξης, ήτοι ότι, μεταξύ άλλων, διαθέτει σε ισχύ τουλάχιστον κατά την υποβολή της προσφοράς το επίμαχο πιστοποιητικό διασφάλισης ποιότητας σύμφωνα με το πρότυπο ISO 9001:2015 ή άλλως έτερο ισοδύναμο πιστοποιητικό σύμφωνα με όσα ορίζει το άρθρο 82 του ν. 4412/2016, και δύναται κάθε οικονομικός φορέας που συμμετέχει προς αντικατάσταση του ως άνω πιστοποιητικού να υποβάλλει το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ).

Από τα ανωτέρω καθίσταται σαφές ότι, στην περίπτωση που ο συμμετέχων στον εν λόγω διαγωνισμό υποβάλλει με την προσφορά του το εν λόγω ΤΕΥΔ προς αντικατάσταση του επίμαχου πιστοποιητικού του άρθρου 22.Ε. της διακήρυξης και προκειμένου η αναθέτουσα αρχή να είναι σε θέση να ελέγξει την καταλληλότητα του εν λόγω προσφέροντος να εκτελέσει τη σύμβαση εξετάζοντας τα κριτήρια επιλογής που θέτει η διακήρυξη, οφείλει ο συγκεκριμένος οικονομικός φορέας κατ' ελάχιστον να αναγράψει στο υποβληθέν από τον ίδιο ΤΕΥΔ όλα εκείνα τα απαιτούμενα στοιχεία από τα οποία θα αποδεικνύεται πέραν πάσης αμφιβολίας ότι πληροί όλα τα κριτήρια καταλληλότητας που θέτει η διακήρυξη και εν προκειμένω το κριτήριο του πρότυπου διασφάλισης ποιότητας, δηλαδή να αναφέρει σαφώς ότι διαθέτει το απαιτούμενο από τη διακήρυξη πρότυπο ISO 9001:2015 ή άλλως κάποιο ισοδύναμο πιστοποιητικό σύμφωνα με το άρθρο 82 του ν. 4412/2016, τον

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

φορέα πιστοποίησης, τον αριθμό του πιστοποιητικού και ασφαλώς την ημερομηνία αρχικής έκδοσης και την ημερομηνία λήξης αυτού.

Τούτο δε, διότι σε αντίθετη περίπτωση και συγκεκριμένα αν ήθελε θεωρηθεί ότι αρκεί για την νόμιμη συμμετοχή του εν λόγω οικονομικού φορέα που συμμετέχει στο διαγωνισμό η γενικόλογη αναφορά στο ΤΕΥΔ περί κατοχής κάποιου προτύπου διασφάλισης ποιότητας χωρίς μνεία των ειδικότερων στοιχείων που προσδιορίζουν το εν λόγω πιστοποιητικό, όπως λόγου χάρη τον φορέα πιστοποίησης, τον αριθμό του πιστοποιητικού και την ημερομηνία έκδοσης και λήξης του, τότε θα καθίστατο το εν λόγω κριτήριο επιλογής των προσφερόντων ανεφάρμοστο καθότι θα ήταν αδύνατος ο έλεγχος του εν λόγω κριτηρίου εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής για όλους τους συμμετέχοντες κατά το χρονικό σημείο της υποβολής της προσφοράς κατά πρόδηλη παραβίαση των άρθρων της διακήρυξης.

Εξάλλου, ακόμη και στο πλαίσιο της «προκαταρκτικής απόδειξης», σύμφωνα με την οποία προς αντικατάσταση του επίμαχου πιστοποιητικού οι οικονομικοί φορείς δύνανται να υποβάλλουν ΤΕΥΔ όπου θα επιβεβαιώνουν ότι πληρούν το κριτήριο επιλογής του άρθρου 22.Ε., και ενόψει της εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής υποχρέωσης εξέτασης των σχετικών κριτηρίων επιλογής κατά τη διαδικασία ελέγχου της καταλληλότητας των προσφερόντων να εκτελέσουν τη σύμβαση, οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς, σύμφωνα και με όσα ρητά αναφέρει η Κατευθυντήρια Οδηγία 23 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. απαιτείται να δηλώνουν όλα εκείνα τα στοιχεία που προσδιορίζουν το επίμαχο πιστοποιητικό τους ώστε έτσι να είναι εφικτός ο έλεγχος αυτών και συγκεκριμένα ότι πράγματι πληρείται το εν λόγω κριτήριο επιλογής και ότι μάλιστα είναι σε ισχύ. [...]

Α. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ «... με δ.τ. ...»

Κατά την υποβολή της προσφοράς της η εταιρεία «... με δ.τ. ...», κατ' εφαρμογή του άρθρου 23 της διακήρυξης και αναφορικά με το επίμαχο πρότυπο διασφάλισης ποιότητας, υπέβαλε μαζί με την προσφορά της το ΤΕΥΔ, στο οποίο στο τμήμα «Μέρος IV: Κριτήρια Επιλογής - Κατηγορία Δ» και στην ερώτηση αν «θα είναι σε θέση ο οικονομικός φορέας να προσκομίσει πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί από ανεξάρτητους οργανισμούς που

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες;» απάντησε επισημειώνοντας στην επιλογή «ΝΑΙ» το σύμβολο «\», χωρίς ωστόσο να παραθέσει τις απαραίτητες πληροφορίες για το ζητούμενο σύστημα διασφάλισης ποιότητας, ήτοι χωρίς να δηλώσει το πιστοποιητικό που βεβαιώνει τη συμμόρφωσή της με το απαιτούμενο σύστημα διασφάλισης ποιότητας και συγκεκριμένα χωρίς να γίνει μνεία των ειδικότερων στοιχείων που προσδιορίζουν το σύστημα διαχείρισης ποιότητας που διαθέτει σε ισχύ, όπως λόγου χάρη τον φορέα πιστοποίησης, τον αριθμό του πιστοποιητικού και την ημερομηνία έκδοσης και λήξης του πιστοποιητικού κ.ά..

Με άλλα λόγια, με την μονολεκτική απάντηση που δήλωσε στο ΤΕΥΔ της η ανωτέρω μειοδότηρια εταιρεία, κατά παράβαση των όρων της διακήρυξης, δεν επιβεβαίωσε επί της ουσίας ότι διατηρεί σύστημα διαχείρισης ποιότητας σύμφωνα με το πρότυπο ISO 9001:2015 με πεδίο εφαρμογής την κατασκευή έργων Η/Μ ή έστω κάποιο ισοδύναμο σύμφωνα με το άρθρο 82 του ν. 4412/2016, καθότι δεν αναγράφει ποιο είναι τελικά το σύστημα διαχείρισης ποιότητας που διαθέτει, ποιος είναι ο φορέας πιστοποίησης, αν το πιστοποιητικό είναι σε ισχύ.

Με τον τρόπο που απάντησε στην Κατηγορία Δ του υποβληθέντος ΤΕΥΔ η προσφέρουσα εταιρεία, ήτοι μη παρέχοντας τις απαιτούμενες από την διακήρυξη πληροφορίες σχετικά με το ζητούμενο σύστημα διασφάλισης ποιότητας, δεν κατέστη εφικτός ο έλεγχος του εν λόγω κριτηρίου επιλογής, στον οποίο όφειλε να προβεί η αναθέτουσα αρχή με συνέπεια ακόμη και μέχρι σήμερα να μην είναι γνωστό αν η εν λόγω εταιρεία διαθέτει το ζητούμενο σύστημα διαχείρισης ποιότητας σύμφωνα με το πρότυπο ISO 9001:2015 με πεδίο εφαρμογής την κατασκευή έργων Η/Μ ή έστω κάποιο ισοδύναμο σύμφωνα με το άρθρο 82 του ν. 4412/2016 και βεβαίως αν είναι σε ισχύ.

ii. Εξάλλου, η εν λόγω απαίτηση της αναθέτουσας αρχής για γνωστοποίηση έστω και μέσω του ΤΕΥΔ του συστήματος διαχείρισης ποιότητας σύμφωνα με το πρότυπο ISO 9001:2015 με πεδίο εφαρμογής την κατασκευή έργων Η/Μ ή κάποιου ισοδύναμου σύμφωνα με το άρθρο 82 του ν. 4412/2016 προκύπτει

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

σαφώς και από το 1ο Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού, όπου το εν λόγω όργανο εισηγήθηκε την απόρριψη της προσφοράς της συμμετέχουσας εταιρείας «...– ...», διότι δεν δήλωσε σύμφωνα με το 23.7 άρθρο της διακήρυξης ότι κατέχει «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας» και συγκεκριμένα το ISO 9001:2015 (!!!). Δηλαδή, η αναθέτουσα αρχή με το 1ο πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού και συνακόλουθα με την προσβαλλόμενη απόφασή της απέρριψε την προσφορά της εταιρείας «...– ...», διότι δεν δήλωσε ότι, σύμφωνα με το 23.7 άρθρο της διακήρυξης, κατέχει «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας» και συγκεκριμένα το ISO 9001:2015, ενώ αντιθέτως δεν απέρριψε την προσφορά της εταιρείας «... με δ.τ. ...», η οποία ναι μεν δήλωσε ότι διαθέτει «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας» παρέχοντας προς τούτο μονολεκτική απάντηση, χωρίς ωστόσο να παρέχει οποιαδήποτε πληροφορία σχετικά με το σύστημα διασφάλισης ποιότητας που διαθέτει, αν αυτό είναι σε ισχύ κλπ., αποκλείοντας με τον τρόπο αυτό τη δυνατότητα ελέγχου του εν λόγω κριτηρίου επιλογής από την αναθέτουσα αρχή.

Άλλωστε, η απαίτηση για παροχή περαιτέρω πληροφοριών αναφορικά με τα σε ισχύ συστήματα διασφάλισης ποιότητας που διαθέτει ο συμμετέχων οικονομικός φορέας προκύπτει σαφώς τόσο από το ίδιο το περιεχόμενο του ΤΕΥΔ όσο και από την Κατευθυντήρια Οδηγία 23 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (βλ. σελ. 33)[...]

Όπως σαφώς προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου ...-..., ως αναθέτουσα αρχή, εξέδωσε μία απόφαση έγκρισης των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού, με την οποία επικύρωσε και το υπ' αριθμ. 1/24-06-2021 Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού, με το οποίο παρανόμως έγινε δεκτή η προσφορά της εταιρείας «... με δ.τ. ...», παρά το γεγονός ότι δεν δήλωσε στο υποβληθέν ΤΕΥΔ το πρότυπο διασφάλισης ποιότητας, το οποίο βεβαιώνει τη συμμόρφωσή της με το απαιτούμενο από τη διακήρυξη σύστημα διασφάλισης ποιότητας ISO 9001:2015 ή κάποιο άλλο ισοδύναμο σύμφωνα με το άρθρο 82 του ν. 4412/2016.

Ενόψει των προαναφερομένων, η προσβαλλόμενη απόφαση, κατά το μέρος που έκανε δεκτή την προσφορά της εταιρείας «... με δ.τ. ...», είναι παράνομη

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

και ακυρωτέα και ως εκ τούτου πρέπει η εν λόγω συμμετέχουσα εταιρεία να αποκλεισθεί από τη συνέχεια της διαγωνιστικής διαδικασίας.

B. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ «...»

Κατά την υποβολή της προσφοράς της η εταιρεία «...», κατ' εφαρμογή του άρθρου 23 της διακήρυξης και αναφορικά με το επίμαχο πρότυπο διασφάλισης ποιότητας, υπέβαλε μαζί με την προσφορά της το ΤΕΥΔ, στο οποίο στο τμήμα «Μέρος IV: Κριτήρια Επιλογής - Κατηγορία Δ» και στην ερώτηση αν «θα είναι σε θέση ο οικονομικός φορέας να προσκομίσει πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες;» απάντησε επισημειώνοντας στην επιλογή «ΝΑΙ» το σύμβολο «√», χωρίς ωστόσο να παραθέσει τις απαραίτητες πληροφορίες για το ζητούμενο σύστημα διασφάλισης ποιότητας, ήτοι χωρίς να δηλώσει το πιστοποιητικό που βεβαιώνει τη συμμόρφωσή της με το απαιτούμενο σύστημα διασφάλισης ποιότητας και συγκεκριμένα χωρίς να γίνει μνεία των ειδικότερων στοιχείων που προσδιορίζουν το σύστημα διαχείρισης ποιότητας που διαθέτει σε ισχύ, όπως λόγου χάρη τον φορέα πιστοποίησης, τον αριθμό του πιστοποιητικού και την ημερομηνία έκδοσης και λήξης του πιστοποιητικού κ.ά.. [...]

Γ. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ «...»

Κατά την υποβολή της προσφοράς της η επιχείρηση «...», κατ' εφαρμογή του άρθρου 23 της διακήρυξης και αναφορικά με το επίμαχο πρότυπο διασφάλισης ποιότητας, υπέβαλε μαζί με την προσφορά της το ΤΕΥΔ, στο οποίο στο τμήμα «Μέρος IV: Κριτήρια Επιλογής - Κατηγορία Δ» και στην ερώτηση αν «θα είναι σε θέση ο οικονομικός φορέας να προσκομίσει πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες;» ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕ ως όφειλε επισημειώνοντας στην επιλογή «ΝΑΙ» το σύμβολο «√» παραθέτοντας τις απαραίτητες πληροφορίες για το ζητούμενο σύστημα διασφάλισης ποιότητας,

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

ήτοι δηλώνοντας το πιστοποιητικό που βεβαιώνει τη συμμόρφωσή της με το απαιτούμενο σύστημα διασφάλισης ποιότητας. Αντιθέτως

Αντιθέτως, στο ΤΕΥΔ και στο ίδιο ως άνω τμήμα (Μέρος IV: Κριτήρια Επιλογής - Κατηγορία Δ) στην ερώτηση που ακολουθεί αν «θα είναι σε θέση ο οικονομικός φορέας να προσκομίσει πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με τα απαιτούμενα συστήματα ή πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης;» η ως άνω επιχείρηση απάντησε επισημειώνοντας στην επιλογή «ΝΑΙ» το σύμβολο «√» δηλώνοντας μάλιστα το σύστημα διαχείρισης ποιότητας που διαθέτει (ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2015, ΕΛΟΤ EN ISO 14001-2015, ISO 45001:2018, ΗΜ. ΕΚΔΟΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ: 17/05/2021, ΗΜ. ΛΗΞΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ: 13/6/2024).

ii. Νομολογιακά γίνεται δεκτό ότι κάθε οικονομικός φορέας που συμμετέχει σε διαγωνισμό οφείλει να υποβάλει, επί ποινή απαραδέκτου, το ΤΕΥΔ ορθά συμπληρωμένο βάσει των απαραίτων όρων της διακήρυξης, ώστε να αποδεικνύεται προκαταρκτικά ότι πληροί όλους τους όρους συμμετοχής, ήτοι τους λόγους αποκλεισμού και τους όρους ποιοτικής επιλογής, ενώ η μη ορθή και πλήρης συμπλήρωση του ΤΕΥΔ συνιστά σε κάθε περίπτωση λόγο απόρριψης της προσφοράς του συμμετέχοντος, αφού δεν αποδεικνύεται κατά το στάδιο της εξέτασης των δικαιολογητικών συμμετοχής η πλήρης συμμόρφωσή του με τους ουσιώδεις αυτούς όρους της διακήρυξης,

iii. Στην υπό κρίση περίπτωση, η εν λόγω επιχείρηση ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕ στο πεδίο αν διαθέτει το απαιτούμενο από την διακήρυξη πρότυπο διασφάλισης ποιότητας ή κάποιο άλλο ισοδύναμο σύμφωνα με το άρθρο 82 του ν. 4412/2016 και ως εκ τούτου η ανωτέρω μειοδότηρια επιχείρηση, κατά παράβαση των όρων της διακήρυξης, δεν επιβεβαίωσε επί της ουσίας ότι διατηρεί σύστημα διαχείρισης ποιότητας σύμφωνα με το πρότυπο ISO 9001:2015 με πεδίο εφαρμογής την κατασκευή έργων Η/Μ ή έστω κάποιο ισοδύναμο σύμφωνα με το άρθρο 82 του ν. 4412/2016.

Εξάλλου, το γεγονός ότι απάντησε εσφαλμένα σε λάθος πεδίο και συγκεκριμένα στο αν διαθέτει πρότυπο περιβαλλοντικής διαχείρισης χωρίς να το απαιτεί η διακήρυξη αναφέροντας εκεί τα στοιχεία του συστήματος

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

διαχείρισης ποιότητας αποτελεί λόγο αποκλεισμού λόγω μη ορθής και πλήρους συμπλήρωσης του υποβληθέντος ΤΕΥΔ καθότι δεν αποδεικνύεται η πλήρης συμμόρφωσή της με τον ουσιώδη αυτό όρο της διακήρυξης.

[...] ΔΕΥΤΕΡΟΝ. Παράνομη αποδοχή των προσφορών των εταιρειών που κατετάγησαν πάνω από την προσφορά της εταιρείας μας στον τελικό πίνακα μειοδοσίας προσφορών, ήτοι: (α) της δεύτερης μειοδοτικής προσφοράς της επιχείρησης «...» και (β) της τρίτης μειοδοτικής προσφοράς της εταιρείας «...», κατά παράβαση του άρθρου 3 της διακήρυξης «Ηλεκτρονική υποβολή φακέλου προσφοράς» και των άρθρων 8 παρ. 3 & 9 της Κ.Υ.Α. 117384/26-10-2017 (ΦΕΚ τ.Β' 3821).

Α. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ «...»

i. Κατόπιν επισκόπησης των εγγράφων που υπογράφονται ψηφιακά από την εταιρεία «...» και κατόπιν ελέγχου της τεθείσας ηλεκτρονικής υπογραφής επί του υποφακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής», διαπιστώνεται ότι η ηλεκτρονική υπογραφή που έχει τεθεί δεν είναι σύμφωνα με το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης, καθότι κατά τον έλεγχο του πεδίου «Timestamp Authority» της τεθείσας υπογραφής εμφανίζεται το μήνυμα «Not Available» δηλαδή «Μη διαθέσιμο», με άλλα λόγια δεν εμφανίζεται χρόνος υπογραφής προερχόμενος από ασφαλή χρονοσήμανση.

Ως εκ τούτου, προκύπτει ότι η υπογραφή που έχει τεθεί από την ανωτέρω εταιρεία στον υποφάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» δεν φέρει ασφαλή χρονοσήμανση, με αποτέλεσμα να μην καθίσταται βέβαιος, κατά νόμο, ο χρόνος θέσης της και άρα δεν συνιστά προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, ούτε υπέχει θέση ιδιόγραφης, ούτε αναιρεί την ανάγκη βεβαίωσης γνησιότητάς της, αλλά αντιθέτως συνιστά απλή ηλεκτρονική υπογραφή, χρονοσημασμένη από τον υπολογιστή του οικονομικού φορέα (βλ. ad hoc ΑΕΠΠ 311/2020).

ii. Όπως σαφώς προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου ...-..., ως αναθέτουσα αρχή, εξέδωσε μία απόφαση έγκρισης των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού, με την οποία επικύρωσε και το υπ' αριθμ. 1/24-06-2021 Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού, με το οποίο παρανόμως έγινε δεκτή η προσφορά της εταιρείας «...», παρά το γεγονός ότι η υπογραφή που έχει τεθεί από την ανωτέρω εταιρεία στον υποφάκελο

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

«Δικαιολογητικά Συμμετοχής» δεν φέρει ασφαλή χρονοσήμανση, με αποτέλεσμα να μην καθίσταται βέβαιος, κατά νόμο, ο χρόνος θέσης της και άρα δεν συνιστά προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, ούτε υπέχει θέση ιδιόγραφης, ούτε αναιρεί την ανάγκη βεβαίωσης γνησιότητάς της, αλλά αντιθέτως συνιστά απλή ηλεκτρονική υπογραφή, χρονοσημασμένη από τον υπολογιστή του οικονομικού φορέα.

iii. Ενόψει των προαναφερομένων, δεδομένου ότι δεν πληρούνται οι ρητές απαιτήσεις της διακήρυξης για προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή και συνεπώς δημιουργείται δέσμια αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής για την απόρριψη της προσφοράς (ΑΕΕΠ 1232, 1233, 1234/2020), η προσβαλλόμενη απόφαση, κατά το μέρος που έκανε δεκτή την προσφορά της εταιρείας «...» είναι παράνομη και ακυρωτέα και ως εκ τούτου πρέπει η εν λόγω συμμετέχουσα εταιρεία να αποκλεισθεί από τη συνέχεια της διαγωνιστικής διαδικασίας.

B. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ «...»

i. Κατόπιν επισκόπησης των εγγράφων που υπογράφονται ψηφιακά από την επιχείρηση «...» και κατόπιν ελέγχου των τεθεισών ηλεκτρονικών υπογραφών επί του υποβληθέντος ΤΕΥΔ, επί του υποφακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» καθώς και επί της οικονομικής προσφοράς του, διαπιστώνεται ότι οι ηλεκτρονικές υπογραφές που έχουν τεθεί δεν είναι σύμφωνα με το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης, ήτοι ο χρόνος υπογραφής που εμφανίζεται προέρχεται από τον υπολογιστή του υπογράφοντος και όχι από ασφαλή χρονοσήμανση.

Ως εκ τούτου προκύπτει ότι οι υπογραφές που έχουν τεθεί από την ανωτέρω επιχείρηση δεν φέρουν ασφαλή χρονοσήμανση, με αποτέλεσμα να μην καθίσταται βέβαιος, κατά νόμο, ο χρόνος θέσης τους και άρα δεν συνιστούν προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές, ούτε υπέχουν θέση ιδιόγραφης, ούτε αναιρούν την ανάγκη βεβαίωσης γνησιότητάς τους, αλλά συνιστούν απλές ηλεκτρονικές υπογραφές, χρονοσημασμένες από τον υπολογιστή του οικονομικού φορέα (βλ. *ad hoc* ΑΕΠΠ 311/2020).

ii. Όπως σαφώς προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου ...-..., ως αναθέτουσα αρχή, εξέδωσε μία απόφαση

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

έγκρισης των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού, με την οποία επικύρωσε και το υπ' αριθμ. 1/24-06-2021 Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού, με το οποίο παρανόμως έγινε δεκτή η προσφορά της επιχείρησης «...», παρά το γεγονός ότι οι υπογραφές που έχουν τεθεί από την ανωτέρω επιχείρηση στο ΤΕΥΔ, στον υποφάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» και στην οικονομική προσφορά της δεν φέρουν ασφαλή χρονοσήμανση, με αποτέλεσμα να μην καθίσταται βέβαιος, κατά νόμο, ο χρόνος θέσης τους και άρα δεν συνιστούν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, ούτε υπέχουν θέση ιδιόγραφης, ούτε αναιρούν την ανάγκη βεβαίωσης γνησιότητάς τους, αλλά αντιθέτως συνιστούν απλές ηλεκτρονικές υπογραφές, χρονοσημασμένες από τον υπολογιστή του οικονομικού φορέα.

iii. Ενόψει των προαναφερομένων, δεδομένου ότι δεν πληρούνται οι ρητές απαιτήσεις της διακήρυξης για προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή και συνεπώς δημιουργείται δέσμια αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής για την απόρριψη της προσφοράς (ΑΕΕΠ 1232, 1233, 1234/2020), η προσβαλλόμενη απόφαση, κατά το μέρος που έκανε δεκτή την προσφορά της επιχείρησης «...» είναι παράνομη και ακυρωτέα και ως εκ τούτου πρέπει η εν λόγω συμμετέχουσα επιχείρηση να αποκλεισθεί από τη συνέχεια της διαγωνιστικής διαδικασίας.

ΤΡΙΤΟΝ. Παράνομη αποδοχή της προσφοράς της εταιρείας «...» που κατετάγη πάνω από την προσφορά της εταιρείας μας στον τελικό πίνακα μειοδοσίας προσφορών, κατά παράβαση των άρθρων: 22.Β. «Καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας», 23.9. «Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων» της διακήρυξης καθώς και του άρθρου 83 του ν. 4412/2016 άλλως διότι υπέπεσε σε ψευδή/ανακριβή δήλωση.

[...] η εγγραφή στο ΜΕΕΠ σε συνδυασμό με την Ενημερότητα Πτυχίου αποτελεί τον μόνο επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, κατά την έννοια του άρθρου 83 του Ν. 4412/2016. Εν τούτοις ο ιδίομορφος αυτός κατάλογος σε καμία περίπτωση δεν καλύπτει το σύνολο των κριτηρίων επιλογής.

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

Για τους ανωτέρω λόγους ανεξαιρέτως οι συμμετέχοντες που έχουν απαντήσει θετικά στο ερώτημα περί εγγραφής τους σε επίσημο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, επικαλούμενοι την εγγραφή τους στο ΜΕΕΠ ή τον συνδυασμό της εγγραφής τους στο ΜΕΕΠ και στην Ενημερότητα Πτυχίου, οφείλουν να απαντήσουν στο ερώτημα «Η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής;» αρνητικά «Όχι». Σε αντίθετη περίπτωση, δηλαδή σε περίπτωση θετικής απάντησης «Ναι», αποφεύγουν να αναλάβουν την δέσμευση ότι θα προσκομίσουν τα απαιτούμενα πιστοποιητικά, καθώς αυτή δεν απαιτείτο, εφόσον ήταν εγγεγραμμένος σε επίσημους καταλόγους που προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες εθνικές διατάξεις, και εφόσον τα πιστοποιητικά αυτά αναφέρονται στο πιστοποιητικό εγγραφής του στον οικείο κατάλογο, ώστε να απαλλάσσεται από την υποχρέωση επιπλέον υποβολής τους.

Στο ίδιο συμπέρασμα καταλήγουμε και από το κατ' αντιστοιχία με όμοιο περιεχόμενο άρθρο της διακήρυξης 23.9 «Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων», στο οποίο ορίζεται ότι «Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής των δικαιολογητικών που αναφέρονται στο πιστοποιητικό εγγραφής τους.». Μάλιστα, προς επίρρωση των ανωτέρω, έχει ήδη κριθεί από την ΑΕΠΠ (931/2020 σκ.15), ότι η εγγραφή στο ΜΕΕΠ και η ενημερότητα πτυχίου εν ισχύ, αν και απαλλάσσουν τους οικονομικούς φορείς από την υποβολή των περισσότερων δικαιολογητικών, ωστόσο δεν τους απαλλάσσουν από την ανάληψη δέσμευσης ότι θα προσκομίσουν αυτά που δεν καλύπτονται από τη βεβαίωση εγγραφής στο ΜΕΕΠ και την ενημερότητα πτυχίου.

5. Όπως σαφώς προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου ...-..., ως αναθέτουσα αρχή, εξέδωσε μία απόφαση έγκρισης των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού, με την οποία επικύρωσε και το υπ' αριθμ. 1/24-06-2021 Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού, με το οποίο παρανόμως έγινε δεκτή η προσφορά της εταιρείας «...» καθότι, λαμβάνοντας υπόψη ότι η εγγραφή στο ΜΕΕΠ και η ενημερότητα πτυχίου δεν καλύπτουν, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, το σύνολο των κριτηρίων επιλογής, διαπιστώνεται ότι η δοθείσα απάντηση «ΝΑΙ» στην αντίστοιχη ερώτηση του

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

Μέρους II του υποβληθέντος ΤΕΥΔ, «δ) Η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής;», ήταν εσφαλμένη και είχε ως αποτέλεσμα να μη δεσμευτεί ο εν λόγω οικονομικός φορέας για την προσκόμιση των πιστοποιητικών που δεν καλύπτονται από την εγγραφή.

Περαιτέρω, η ως άνω εταιρεία δήλωσε στα προαναφερόμενα πεδία του υποβληθέντος από αυτήν ΤΕΥΔ ότι είναι εγγεγραμμένη σε επίσημο κατάλογο/Μητρώο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό (π.χ. βάσει εθνικού συστήματος προεπιλογής), αναφέροντας τα στοιχεία εγγραφής της ως εξής: «(ΜΗΤΡΩΟ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΜΕΕΠ), ΑΡ. ΜΕΕΠ: ..., ΑΡ.ΠΡ. Δ15/171-03-04/2018) ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΡΓΩΝ: ΟΔΟΠΟΙΙΑ ΤΑΞΗ 1η, ΛΙΜΕΝΙΚΑ ΤΑΞΗ Α1, ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΑ ΤΑΞΗ 1η, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ – ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΤΑΞΗ 1η», ενώ, όσον αφορά τα δικαιολογητικά στα οποία βασίστηκε η εγγραφή της, ανέφερε «Αρ. Απόφασης ΜΕΕΠ 356-02/04/2018, Αρ. Πρ. Δ15/171-03/04/2018».

Ωστόσο, ο συγκεκριμένος οικονομικός φορέας με τις εν λόγω απαντήσεις του, προέβη σε ψευδή/ανακριβή δήλωση κατά την υποβολή του υπόψη ΤΕΥΔ στο επίμαχο διαγωνισμό, καθότι, όπως είναι γνωστό, ενημερότητα πτυχίου κατέχουν μόνον οικονομικοί φορείς εγγεγραμμένοι στην 3η τάξη ΜΕΕΠ και ανώτερη, οι οποίοι είναι και οι μόνοι που οφείλουν να απαντήσουν θετικά στο 1ο ως άνω ερώτημα και στη συνέχεια να απαντήσουν τις 3 συνεχείς ερωτήσεις. Πλην όμως, η ως άνω εταιρεία στη σελίδα 2 του υποβληθέντος ΤΕΥΔ, απάντησε αναληθώς θετικά αναφορικά με το αν είναι εγγεγραμμένη σε επίσημο κατάλογο/Μητρώο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό, επιβεβαιώνοντας στη συνέχεια ότι ανήκει στην 1η τάξη ΜΕΕΠ.

Ακολούθως, η εν λόγω εταιρεία προέβη σε ψευδή/ανακριβή δήλωση κατά την υποβολή του υπόψη ΤΕΥΔ καθότι, στο ερώτημα αν η επικαλούμενη από την ίδια εγγραφή ή πιστοποίηση κάλυπτε όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής, απάντησε θετικά [ΝΑΙ] δηλώνοντας ψευδώς επί πραγματικού γεγονότος. Τούτο διότι, πέραν των όσων αναφέρθηκαν ανωτέρω, γνώριζε ότι το κριτήριο του συστήματος διαχείρισης ποιότητας κατά το πρότυπο ISO 9001:2015 με

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

πεδίο εφαρμογής την κατασκευή Η/Μ, που προβλέπεται στο άρθρο 22.Ε. «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης» της διακήρυξης, δεν καλύπτεται από την εγγραφή στο ΜΕΕΠ.

Με βάση τα προαναφερθέντα και δοθέντος ότι η ανωτέρω συμμετέχουσα εταιρεία έδωσε καταφατική απάντηση («ΝΑΙ»), τόσο στο ερώτημα εάν είναι εγγεγραμμένη σε Εθνικό Σύστημα (Προ)Επιλογής, όσο και στο επίμαχο ερώτημα «Η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής;...» (βλ. σελ. 3 του υποβληθέντος ΤΕΥΔ), συντρέχει περίπτωση υποβολής ψευδούς/ανακριβούς δήλωσης, που συνιστά αυτοτελή λόγο αποκλεισμού του συγκεκριμένου οικονομικού φορέα από τον επίμαχο Διαγωνισμό.

Κατά συνέπεια, διαπιστώνεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση, κατά το μέρος που έκανε δεκτή την προσφορά της εταιρείας «...» είναι παράνομη και ακυρωτέα και ως εκ τούτου πρέπει η εν λόγω συμμετέχουσα επιχείρηση να αποκλεισθεί από τη συνέχεια της διαγωνιστικής διαδικασίας, καθότι, λόγω της θετικής απάντησής της στο ΤΕΥΔ σχετικά με την εγγραφή της σε επίσημο κατάλογο και αν η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής, παρέλειψε να δεσμευτεί να προσκομίσει οποιοδήποτε από τα απαιτούμενα πιστοποιητικά (αποδεικτικά μέσα) πέραν του ΜΕΕΠ και της Ενημερότητας Πτυχίου, τα οποία όμως δεν καλύπτουν το σύνολο των απαιτούμενων κριτηρίων επιλογής, ενώ, δήλωσε ψευδώς/ανακριβώς αφενός ότι είναι εγγεγραμμένη σε Εθνικό Σύστημα (Προ)Επιλογής, και αφετέρου στο επίμαχο ερώτημα απάντησε θετικά ότι «Η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής;...» παρά το γεγονός ότι γνώριζε ότι η εγγραφή του στο ΜΕΕΠ δεν καλύπτει όλα τα κριτήρια επιλογής και συγκεκριμένα του συστήματος διασφάλισης ποιότητας κατά το πρότυπο ISO 9001:2015 με πεδίο εφαρμογής την κατασκευή Η/Μ.

ΤΕΤΑΡΤΟΝ. Παράνομη αποδοχή της προσφοράς της εταιρείας «...» που κατετάγη πάνω από την προσφορά της εταιρείας μας στον τελικό πίνακα μειοδοσίας προσφορών, κατά παράβαση του άρθρου 22.Γ. «Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια» της διακήρυξης.

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

[...] Στην υπό κρίση περίπτωση, η εταιρεία «...» που κατετάγη πάνω από την προσφορά της εταιρείας μας στον τελικό πίνακα μειοδοσίας προσφορών, κατά παράβαση του άρθρου 22.Γ. «Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια» της διακήρυξης, στο υποβληθέν ΤΕΥΔ της και συγκεκριμένα στη σελίδα 18 και στο ερώτημα «6) Όσον αφορά τις λοιπές οικονομικές ή χρηματοοικονομικές απαιτήσεις, οι οποίες (ενδέχεται να) έχουν προσδιοριστεί στη σχετική διακήρυξη ή στην πρόσκληση ή στα έγγραφα της σύμβασης, ο οικονομικός φορέας δηλώνει ότι:» απάντησε «ΑΡ. ΜΕΕΠ: ... Το ανεκτέλεστο των έργων μου δεν υπερβαίνει το όριο ανεκτέλεστου του πτυχίου μου».

Με την απάντησή του αυτή στο υποβληθέν ΤΕΥΔ ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν δηλώνει τη μη υπέρβαση των ανώτατων επιτρεπτών ορίων ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων του (εννοώντας της εταιρείας ...)» αλλά αντιθέτως, όπως σαφώς προκύπτει από το περιεχόμενο της εν λόγω δήλωσης, δηλώνει τη μη υπέρβαση του ορίου των ανεκτέλεστων του πτυχίου του (εννοώντας προφανώς τον εκπρόσωπο της εταιρείας και κάτοχο του πτυχίου).

4. Ενόψει των προαναφερομένων καθίσταται σαφές ότι η προσβαλλόμενη απόφαση, κατά το μέρος που έκανε δεκτή την προσφορά της εταιρείας «...» είναι παράνομη και ακυρωτέα και ως εκ τούτου πρέπει η εν λόγω συμμετέχουσα επιχείρηση να αποκλεισθεί από τη συνέχεια της διαγωνιστικής διαδικασίας, καθότι, όπως προκύπτει από το υποβληθέν ΤΕΥΔ, ο εν λόγω οικονομικός φορέας παραβίασε το άρθρο 22.Γ. «Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια» της διακήρυξης, δεδομένου ότι δεν παρείχε πληροφορίες που να αφορούν τον ίδιο οικονομικό φορέα».

12. Επειδή η αναθέτουσα αρχή προβάλλει τα κάτωθι : « [...]Σχετικά με το αιτούμενο σύστημα διαχείρισης ποιότητας κατά το πρότυπο 150 9001:2015 ή έτερο ισοδύναμο κατ' άρθρο 82 του ν. 4412/2016 και το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγει «συνιστά ουσιώδη παράλειψη» και «ότι η παράβαση του κανόνα αυτού εκ ιαέρους του συμμετέχοντος στο διαγωνισμό δηλαδή η μη υποβολή η η υποβολή ελλιπούς κατά περιεχόμενο δήλωσης, συνιστά ουσιώδη παράλειψη, συνεπαγόμενη αποκλεισμού υποψηφίου», αποτελεί «ερμηνεία» του προσφεύγοντα Οικονομικού Φορέα, δεδομένου ότι τόσο η Επιτροπή

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

Διαγωνισμού, όσο και η Οικονομική Επιτροπή, εφάρμοσε τα αναφερόμενα στο άρθρο 102 του Ν. 4412/2016 και στις ανωτέρω αναφερόμενες Κατευθυντήριες Οδηγίες (15 & 23), της Ε.Α.Α.ΣΗ.ΣΥ. Επιπλέον στην παρούσα φάση εξετάζονται τα όσα δηλώνονται στην ΤΕΥΔ και αποτελούν προκαταρκτική απόδειξη, η οποία τόσο κατά την άποψη της Επιτροπής Διανωνισμού, όσο και κατά την άποψη της Οικονομικής επιτροπής, καλύπτει τα προβλεπόμενα από τη Διακήρυξη.

Η Εταιρεία «...» είχε συμπληρώσει το αντίστοιχο πεδίο της ΤΕΥΔ το απαιτούμενο από την Διακήρυξη δλδ ότι διαθέτει το πρότυπο διασφάλισης ποιότητας καθώς επίσης είχε συμπληρώσει το πεδίο περί δυνατότητας προσκόμισης αυτών.

Η Εταιρεία «...» δεν είχε συμπληρώσει το αντίστοιχο πεδίο της ΤΕΥΔ το απαιτούμενο από την Διακήρυξη δλδ ότι διαθέτει το πρότυπο διασφάλισης ποιότητας αλλά συμπλήρωσε το πεδίο περί προσκόμισης των αιτούμενων πιστοποιητικών καθώς επίσης είχε προσκομίσει, εκ του περισσού στην παρούσα φάση, αντίγραφα των πιστοποιητικών αυτών.

Η Εταιρεία «...» είχε συμπληρώσει το αντίστοιχο πεδίο της ΤΕΥΔ το απαιτούμενο από την Διακήρυξη δλδ ότι διαθέτει το πρότυπο διασφάλισης ποιότητας .

Η Εταιρεία «... - ....» είχε συμπληρώσει το αντίστοιχο πεδίο της ΤΕΥΔ οτι το απαιτούμενο από την Διακήρυξη πρότυπο διασφάλισης ποιότητας, δεν το διαθέτει και ότι δεν είναι σε θέση να το προσκομίσει. Για τον λόγο αυτό η προσφορά της εν λόγω εταιρείας δεν έγινε αποδεκτή.

Επομένως, στη παρούσα φάση η Επιτροπή Διαγωνισμού & η Οικονομική Επιτροπή ορθώς ασκέστηκε μόνο στα όσα βεβαιώνονται (και έχουν συμπληρωθεί), στο συγκεκριμένο πεδίο της ΤΕΥΔ για το πρότυπο διασφάλισης ποιότητας, και όχι στις όποιες βεβαιώσεις που προσκομίσθηκαν πρόωρα και εκ περισσού .

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

Ο προσωρινός ανάδοχος, κατόπιν σχετικής ηλεκτρονικής πρόσκλησης από τον Αναθέτοντα Φορέα, υποβάλλει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά (αποδεικτικά μέσα), τα οποία εξετάζονται σε επόμενο στάδιο».

13. Επειδή το άρθρο 18 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. [...]».

14. Επειδή, το άρθρο 53 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. [...]2. Τα έγγραφα της σύμβασης, [...] περιέχουν ιδίως: [...]ιβ) τους όρους και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική ή/και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων, [...] ιζ) τους απαραίτους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς, [...]».

15. Επειδή, το άρθρο 75 του Ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν: α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4.. [...] 3. Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να διασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν την αναγκαία οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα για την εκτέλεση της σύμβασης. Για το σκοπό αυτόν, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να έχουν έναν ορισμένο ελάχιστο ετήσιο κύκλο εργασιών, συμπεριλαμβανομένου ορισμένου ελάχιστου κύκλου εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

καλύπτεται από τη σύμβαση. Επίσης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς, παρουσιάζοντας την αναλογία, ιδίως, στοιχείων ενεργητικού και παθητικού. Μπορούν επίσης να απαιτούν κατάλληλο επίπεδο ασφαλιστικής κάλυψης έναντι επαγγελματικών κινδύνων. Ο ελάχιστος ετήσιος κύκλος εργασιών που απαιτείται να έχουν οι οικονομικοί φορείς δεν υπερβαίνει το διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όπως σχετικά με τους ειδικούς κινδύνους που αφορούν τη φύση των έργων, των υπηρεσιών ή των αγαθών. απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να διαθέτουν [...] 5. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συμμετοχής που μπορεί να εκφράζονται ως ελάχιστα επίπεδα ικανότητας, καθώς και τα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, στην προκήρυξη σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος».

16. Επειδή στο άρθρο 76 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Πέραν των οριζομένων στην παρ. 2 του άρθρου 75, ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, ισχύουν τα ακόλουθα: α) Στο Μ.Ε.ΕΠ. ή τα νομαρχιακά μητρώα, εγγράφονται οικονομικοί φορείς κατά κατηγορίες ή εξειδικευμένες επιχειρήσεις. β) Όταν το έργο ανήκει αποκλειστικά σε μια κατηγορία του Μ.Ε.ΕΠ., δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία σύναψης της σύμβασης έχουν οικονομικοί φορείς εγγεγραμμένοι στην κατηγορία αυτή. [...]2. Πέραν των οριζομένων στις παρ. 4 και 5 του άρθρου 75, ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις ειδικών έργων των οποίων η κατασκευή απαιτείται να πραγματοποιηθεί από εξειδικευμένους οικονομικούς φορείς, μπορεί στα έγγραφα της σύμβασης να ορίζονται πρόσθετες απαιτήσεις για τη συμμετοχή τους στη διαδικασία. Κατόπιν αιτήματος της αναθέτουσας αρχής, με απόφαση του Υπουργού Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων, ύστερα από γνώμη του Τμήματος Κατασκευών του Συμβουλίου Δημόσιων Έργων της Γενικής Γραμματείας Υποδομών, μπορεί να προστίθενται στη διακήρυξη επιπλέον όροι, όταν τούτο ενδείκνυται από το είδος ή την πολυπλοκότητα του προς ανάθεση έργου. 3. Πέραν των οριζομένων στις παρ. 3, 4 και 5 του άρθρου 75, ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, ισχύουν συμπληρωματικά τα ακόλουθα: α) Αν το έργο

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

ανήκει σε μια κατηγορία του Μ.Ε.ΕΠ. κατά την παράγραφο 1 περίπτωση β', η τάξη, στην οποία πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι οι οικονομικοί φορείς, προσδιορίζεται από την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης. Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου τα ποσοστά των απρόβλεπτων δαπανών (απρόβλεπτα), όπως αυτά καθορίζονται στην περίπτωση α' της παρ. 3 του άρθρου 156, λαμβάνονται υποχρεωτικά υπόψη. Αν το έργο ανήκει σε περισσότερες κατηγορίες του Μ.Ε.ΕΠ. κατά την παράγραφο 1 περίπτωση γ', η τάξη για κάθε κατηγορία, στην οποία πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι οι οικονομικοί φορείς, προσδιορίζεται από το αντίστοιχο μέρος της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Τα πιο πάνω εφαρμόζονται ανάλογα και για τις εξειδικευμένες επιχειρήσεις. Σε κάθε άλλη περίπτωση οικονομικοί φορείς, που αποδεικνύουν ότι καλύπτουν τα κριτήρια επιλογής μπορούν να συμμετέχουν».

17. Επειδή το άρθρο 79 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθορισθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77 γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθορισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 84 [...] Το ΕΕΕΣ αποτελείται από επίσημη δήλωση του οικονομικού φορέα ότι ο σχετικός λόγος αποκλεισμού δεν ισχύει και/ή ότι πληρούται το σχετικό κριτήριο επιλογής και παρέχει τις κατάλληλες πληροφορίες, όπως απαιτείται από την αναθέτουσα αρχή. [...] 4. Για τις συμβάσεις κάτω των ορίων, η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 53, μπορεί να εκδίδει αντίστοιχο τυποποιημένο έντυπο υπεύθυνης δήλωσης, όπου απαιτείται, κατά τις διατάξεις του παρόντος. Μέχρι την έκδοση του τυποποιημένου εντύπου του προηγούμενου εδαφίου, γίνεται

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

δεκτή υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986. 5. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας...».

18. Επειδή το άρθρο 82 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «1. Οι αναθέτουσες αρχές, εάν απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, παραπέμπουν σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας τα οποία βασίζονται στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων και έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη. Επίσης, κάνουν δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας.[...]».

19. Επειδή το άρθρο 83 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «Η λειτουργία όλων των επίσημων καταλόγων εγκεκριμένων εργοληπτών, προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των μελετητών, που προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες εθνικές διατάξεις ή/και η πιστοποίηση από οργανισμούς πιστοποίησης που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησης, κατά την έννοια του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α', διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.[...] 2. Οι προϋποθέσεις εγγραφής στους επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων εργοληπτών, προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών, καθώς και οι προϋποθέσεις που αφορούν την έκδοση πιστοποιητικών από οργανισμούς πιστοποίησης που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησης,

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

κατά την έννοια του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α', προσαρμόζονται στις διατάξεις των άρθρων 73 έως 83.[...] 3. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή διαθέτουν πιστοποιητικό μπορούν, για την εκάστοτε σύμβαση, να προσκομίζουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό εγγραφής εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης. Στα πιστοποιητικά αυτά αναφέρονται τα δικαιολογητικά βάσει των οποίων έγινε η εγγραφή των εν λόγω οικονομικών φορέων στον επίσημο κατάλογο ή η πιστοποίηση και η κατάταξη στον εν λόγω κατάλογο. 4. Η πιστοποιούμενη εγγραφή στους επίσημους καταλόγους από τους αρμόδιους οργανισμούς ή το πιστοποιητικό, που εκδίδεται από τον οργανισμό πιστοποίησης, συνιστά τεκμήριο καταλληλότητας όσον αφορά τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής, τις οποίες καλύπτει ο επίσημος κατάλογος ή το πιστοποιητικό. 5. Η εγγραφή και κατάταξη στα Μ.Ε.Ε.Π., Μητρώο Μελετητών και Μητρώο Γραφείων Μελετών, και η κατοχή αντίστοιχου πτυχίου αποτελεί τεκμήριο τεχνικής καταλληλότητας γενικής εμπειρίας[...].».

20. Επειδή το άρθρο 104 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : « 1. Το δικαίωμα συμμετοχής και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής όπως ορίστηκαν στα έγγραφα της σύμβασης, κρίνονται κατά την υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών του άρθρου 80, και κατά την σύναψη της σύμβασης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση γ' της παρ. 3 του άρθρου 105.[...].».

21. Επειδή στους όρους της διακήρυξης ορίζεται ότι: «... Άρθρο 3: Ηλεκτρονική υποβολή φακέλου προσφοράς

3.1.[...] Για τη συμμετοχή στην παρούσα διαδικασία οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν ψηφιακή υπογραφή, χορηγούμενη από πιστοποιημένη αρχή παροχής ψηφιακής υπογραφής και να εγγραφούν στο ηλεκτρονικό σύστημα (ΕΣΗΔΗΣ- Διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr) ακολουθώντας τη διαδικασία εγγραφής του άρθρου 5 παρ. 1.2 έως 1.4 της Κοινής Υπουργικής Απόφασης με αρ. 117384/26-10-2017 (3821 Β') «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων έργων, μελετών, και παροχής τεχνικών και λοιπών

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

συναφών επιστημονικών υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.)».[...]

3.2 Στον ηλεκτρονικό φάκελο προσφοράς περιέχονται:

(α) ένας (υπο)φάκελος με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής».[...]

3.5 Ο χρήστης – οικονομικός φορέας υποβάλλει τους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του υποσυστήματος, όπως περιγράφεται κατωτέρω:

α) Τα στοιχεία και δικαιολογητικά που περιλαμβάνονται στον (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» είναι τα οριζόμενα στο άρθρο 24.2 της παρούσας και υποβάλλονται από τον οικονομικό φορέα ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείου Portable Document Format (PDF) και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8 της υπ' αρ 117384/26-10-2017 Κ.Υ.Α. [...]

Η σύμβαση ανατίθεται βάσει του κριτηρίου του άρθρου 14 της παρούσας, σε προσφέροντα ο οποίος δεν αποκλείεται από τη συμμετοχή βάσει της παρ. Α του άρθρου 22 της παρούσας και πληροί τα κριτήρια επιλογής των παρ. Β, Γ, Δ και Ε του άρθρου 22 της παρούσας. Δεν αποκλείεται από τη συμμετοχή βάσει της παρ. Α του άρθρου 22 της παρούσας και πληροί τα κριτήρια επιλογής των παρ. Β, Γ, Δ και Ε του άρθρου 22 της παρούσας.

Άρθρο 21: Δικαιούμενοι συμμετοχής στη διαδικασία σύναψης σύμβασης

21.1 Δικαίωμα συμμετοχής έχουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ή ενώσεις αυτών 52 που δραστηριοποιούνται στην κατηγορία Η/Μ Α1 τάξης και άνω[...]

22.Γ. Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια

Ειδικά οι εργοληπτικές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ, δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 20 παρ. 4 του ν. 3669/2008, όπως ισχύει.

[...] 22.Ε. Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οφείλουν να συμμορφώνονται με:

Σύστημα διαχείρισης ποιότητας σύμφωνα με το πρότυπο ISO 9001:2015 με πεδίο εφαρμογής την κατασκευή έργων Η/Μ. Κατά τα λοιπά ισχύει η πρόβλεψη περί ισοδυνάμων σύμφωνα με το άρθρο 82 Ν. 4412/2016.[...]

Άρθρο 23: Αποδεικτικά μέσα κριτηρίων ποιοτικής επιλογής

23.1 Κατά την υποβολή προσφορών οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016, το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπευθυνη δήλωση, με τις συνεπείες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις του άρθρου 22 Α της παρούσας,
β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 22 Β-Ε της παρούσας [...]

23.2. Δικαιολογητικά (Αποδεικτικά μέσα)

Το δικαίωμα συμμετοχής και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής, όπως ορίστηκαν στα άρθρα 21 και 22 της παρούσας, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών, σύμφωνα με το άρθρο 4.2 (α έως δ) και κατά τη σύναψη της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 4.2 (ε) της παρούσας [...]

23.7. Δικαιολογητικά για πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης του άρθρου 22.Ε

Κάθε Οικονομικός Φορέας, που μετέχει στον διαγωνισμό, μεμονωμένα ή ως μέλος Κοινοπραξίας, οφείλει να διαθέτει σε ισχύ Πιστοποιητικά Διασφάλισης Ποιότητας και Περιβαλλοντικής Διαχείρισης στο πεδίο της εκτέλεσης τεχνικών έργων και ειδικότερα να έχει σε ισχύ τα παρακάτω πιστοποιητικά.

Πιστοποιητικά που θα αποδεικνύουν την συμμόρφωση του οικονομικού φορέα με:

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

1. Σύστημα διαχείρισης ποιότητας σύμφωνα με το πρότυπο ISO 9001:2015 με πεδίο εφαρμογής την κατασκευή έργων Η/Μ. Για όλα τα παραπάνω ισχύει η πρόβλεψη περί ισοδυνάμων κατ' άρ. 82 Ν. 4412/2016 [...]

Άρθρο 24 : Περιεχόμενο Φακέλου Προσφοράς

24.1 Η προσφορά των διαγωνιζομένων περιλαμβάνει τους ακόλουθους ηλεκτρονικούς υποφακέλους:

(α) υποφάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» [...] σύμφωνα με τα κατωτέρω:

24.2 Ο ηλεκτρονικός υποφάκελος «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» πρέπει, επί ποινή αποκλεισμού, να περιέχει τα ακόλουθα:

- α) το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ)[..].».

22. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007). Επομένως, η αναθέτουσα αρχή θεσπίζοντας τους όρους της διακήρυξης αυτοδεσμεύεται και είναι υποχρεωμένη να τους εφαρμόσει χωρίς παρεκκλίσεις, η δε παράβαση των όρων αυτής οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού. Παρομοίως, οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να τηρούν απολύτως τους όρους της διακήρυξης και να υποβάλλουν την προσφορά τους σύμφωνα με αυτούς.

23. Επειδή, η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 25 και απόφαση SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 27).

24. Επειδή, περαιτέρω επιβάλλεται η εφαρμογή των όρων της διακήρυξης κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

25. Επειδή η αρχή της τυπικότητας, η οποία διέπει γενικά τη διενέργεια των διαγωνισμών (βλ. ΣΤΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, ΣΤΕ 111/2006, 597/2007 κ.ά.) εξυπηρετεί τις ανάγκες της διαφάνειας, της αποφυγής του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και της ευχερούς εξέτασης και αξιολόγησής τους (Δ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β΄ Έκδοση, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2017, σελ. 195 επ.). Σύμφωνα, δε, με την εν λόγω αρχή, δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

26. Επειδή οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη, αποτελούν δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (βλ. ΣΤΕ 743/2000), σύμφωνα με την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή τους κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

27. Επειδή, το ΤΕΥΔ παρέχει προαπόδειξη προς τον σκοπό της επιτάχυνσης των διαγωνιστικών διαδικασιών και ελάφρυνσης των διαγωνιζομένων από την υποχρέωση προσκόμισης πολυάριθμων πιστοποιητικών και εγγράφων ως προς τα κριτήρια αποκλεισμού και

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

επιλογής, ιδίως επί τον σκοπό της διευκόλυνσης συμμετοχής μικρομεσαίων επιχειρήσεων και τη μείωση του χρόνου προετοιμασίας μιας προσφοράς. Ενέχει δε προϋποθέτει και ερείδεται επί μιας καταρχήν εμπιστοσύνης ως προς τον υποβάλλοντα οικονομικό φορέα και όσον αφορά τα εξ αυτού δηλούμενα, τα οποία θα ελεγχθούν επισταμένως κατά το στάδιο αξιολόγησης δικαιολογητικών κατακύρωσης πριν την οριστικοποίηση της ανακήρυξης του ως αναδόχου.

28. Επειδή σύμφωνα με τη γραμματική διατύπωση των διατάξεων του άρθρου 75 του ν. 4412/2016, οι αναθέτουσες αρχές, πριν την ανάθεση δημόσιας σύμβασης, δύνανται να ελέγχουν την «ικανότητα» των οικονομικών φορέων για την εκτέλεση της σύμβασης, εισάγοντας στη διακήρυξη τα περιοριστικώς αναφερόμενα στην εν λόγω διάταξη κριτήρια επιλογής αυτών, ήτοι σε σχέση με: α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Επισημαίνεται ότι όλα τα κριτήρια επιλογής είναι προαιρετικά και τίθενται στη διακήρυξη κατά την κρίση και τη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής η οποία έχει τη δυνατότητα, να επιλέξει ένα, περισσότερα ή όλα ενδεχομένως τα ως άνω κριτήρια επιλογής, συνεκτιμώντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της υπό ανάθεση σύμβασης (εκτιμώμενη αξία αυτής, ειδικές περιστάσεις κλπ), με σχετική πρόβλεψη στη διακήρυξη. Ωστόσο, εφόσον τεθούν στη διακήρυξη, η πλήρωση τους καθίσταται υποχρεωτική. Ειδικότερα, η συμπερίληψή τους αποβλέπει στο να διαπιστώσει η αναθέτουσα αρχή, εάν ο εκάστοτε συμμετέχων στη διαγωνιστική διαδικασία, οικονομικός φορέας, διαθέτει κατά τεκμήριο την ικανότητα να ανταποκριθεί στην εκτέλεση της σύμβασης και συνίσταται στο να θεσπιστούν εύλογες προϋποθέσεις συμμετοχής σε σχέση με την υπό ανάθεση σύμβαση

29. Επειδή στον όρο 22.Ε της διακήρυξης τίθεται ως κριτήριο επιλογής οι διαγωνιζόμενοι να διαθέτουν πιστοποιητικό ISO 9001:2015 στο πεδίο της κατασκευή έργων Η/Μ. Περαιτέρω, η πλήρωση του κριτηρίου επιλογής του όρου 22.Ε της διακήρυξης αφενός μεν προαποδεικνύεται κατά τον όρο 23.1 της διακήρυξης από την δήλωση του διαγωνιζόμενου στα σχετικά πεδία του

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

ΕΕΕΣ, αφετέρου, ως αναφέρεται στον όρο 23.7 της διακήρυξης αποδεικνύεται από τον προσωρινό ανάδοχο δια της υποβολής με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης του σχετικού πιστοποιητικού. Σε κάθε περίπτωση, κατά τη διάταξη του άρθρου 73 παρ. 5 του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή διατηρεί την ευχέρεια να αιτηθεί από τους διαγωνιζόμενους σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν το ζητούμενο πιστοποιητικό ISO προς διαπίστωση της πλήρωσης του κριτηρίου του όρου 22.Ε της διακήρυξης.

30. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου και δεν αμφισβητείται, ο οικονομικός φορέας «...» δεν απάντησε στο ερώτημα της Ενότητας Δ του Μέρους IV του ΤΕΥΔ του «*Θα είναι σε θέση ο οικονομικός φορέας να προσκομίσει πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες;*», αλλά στο ερώτημα της ίδιας Ενότητας του ΤΕΥΔ του «*Θα είναι σε θέση ο οικονομικός φορέας να προσκομίσει πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες;*» δήλωσε τα εξής στοιχεία : «*ΕΛΟΤ EN ISO 9001: 2015, - ΕΛΟΤ EN ISO 14001: 2015, ISO 45001: 2018 ΗΜ. ΕΚΔΟΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ: 17/ 05/ 2021 ΗΜ. ΛΗΞΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ: 13 / 6 / 2024*». Επίσης, προσκόμισε με την προσφορά του, αν και δεν απαιτείτο στο παρόν στάδιο, το υπ' αριθμ. ΣΔΠ 6380/21/17.05.2021 πιστοποιητικό ISO 9001: 2015, εκδοθέν από τον ανεξάρτητο φορέα EQA HELLAS και σε ισχύ έως 13.06.2024, το οποίο δεν αμφισβητεί ο προσφεύγων. Επομένως, ο οικονομικός φορέας «...» δια της προσκόμισης του ως άνω πιστοποιητικού αποδεικνύει ότι πληροί το κριτήριο επιλογής του όρου 22.Ε της διακήρυξης, ενόψει δε τούτου η δήλωση στο μη ορθό πεδίο του ΤΕΥΔ των στοιχείων του πιστοποιητικού δεν ασκεί επιρροή και δεν συνιστά ανακριβής δήλωση και άρα οι σχετικοί ισχυρισμοί του προσφεύγοντος τυγχάνουν απορριπτέοι ως αβάσιμοι. Αλυσίτελώς δε ο

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

προσφεύγων προβάλλει ότι έτερος οικονομικός φορέας απορριφθήκε από την αναθέτουσα αρχή λόγω μη απάντησης στο ερώτημα του ΤΕΥΔ περί διάθεσης του απαιτούμενου πιστοποιητικού.

31. Επειδή περαιτέρω, στον όρο 3.1 της διακήρυξης ρητώς προβλέπεται ότι οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς, απαιτείται να διαθέτουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται από εγκεκριμένο πιστοποιητικό το οποίο χορηγήθηκε από έναν εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης. Ουδόλως δε απαιτείται από τους όρους της διακήρυξης και το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο υποχρέωση του συμμετέχοντος στο διαγωνισμό όπως, επιπλέον, της ψηφιακής υπογραφής εφοδιαστεί και με πιστοποιημένες υπηρεσίες χρονοσήμανσης, που συμπληρώνουν την ψηφιακή υπογραφή. Δοθέντος δε ότι κατά τη διακήρυξη και τις ισχύουσες διατάξεις, η υποβολή της προσφοράς βεβαιώνεται αυτόματα από το σύστημα, από τη στιγμή που το έγγραφο-δικαιολογητικό συμμετοχής στο διαγωνισμό υποβάλλεται στον διαγωνισμό μέσω ΕΣΗΔΗΣ δεν μπορεί να προκύψει προβληματισμός ή αμφιβολία για τον χρόνο σύνταξης του εγγράφου σε σχέση με τον χρόνο υποβολής του.

32. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, ο χρόνος που εμφανίζεται στην ψηφιακή υπογραφή που έχει τεθεί στο ΤΕΥΔ του οικονομικού φορέα «...» προέρχεται από τον υπολογιστή του εν λόγω διαγωνιζόμενου. Ωστόσο, εφόσον δεν απαιτείται εκ του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου η διάθεση πιστοποιημένης χρονοσήμανσης και δεν προκύπτει αμφιβολία ως προς το χρόνο υποβολής των εγγράφων της προσφοράς του οικονομικού φορέα «...» καθώς αυτό βεβαιώνεται από το ΕΣΗΔΗΣ, σε κάθε δε περίπτωση δεν ισχυρίζεται ο προσφεύγων ότι το περιεχόμενο των επίμαχων εγγράφων αλλοιώθηκε με οποιονδήποτε τρόπο σε χρόνο μεταγενέστερο της υπογραφής τους, δεν συντρέχει εν προκειμένω λόγος απόρριψης της προσφοράς του οικονομικού φορέα «...» και οι σχετικοί ισχυρισμοί του προσφεύγοντος προβάλλονται αβασίμως.

33. Επειδή, στην ενότητα Α του Μέρους ΙΙ του ΤΕΥΔ εμπεριέχεται το ακόλουθο πεδίο: *«Κατά περίπτωση ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος*

σε επίσημο κατάλογο/Μητρώο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό (π.χ βάσει εθνικού συστήματος (προ) επιλογής)?». Όπως δε διευκρινίζεται και στην κατευθυντήρια οδηγία 23 της ΕΑΑΔΗΣΥ εάν ο οικονομικός φορέας συμπληρώσει στο παραπάνω ερώτημα την απάντηση ΝΑΙ τότε μόνον οφείλει να απαντήσει και στα υπόλοιπα τμήματα (α' – ε') της ενότητας, μεταξύ των οποίων είναι και το υπό στοιχείο ε' ερώτημα: «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν;». Αντιθέτως, σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας απαντήσει ΟΧΙ στο ερώτημα σχετικά με την εγγραφή σε επίσημο κατάλογο/Μητρώο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων θα πρέπει να συμπληρώσει τις πληροφορίες που λείπουν στο μέρος IV, ενότητες Α, Β, Γ ή Δ κατά περίπτωση μόνο εφόσον αυτό απαιτείται στη σχετική διακήρυξη ή στα έγγραφα της σύμβασης, όπως ρητά αναφέρεται στο ΤΕΥΔ.

34. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, ο οικονομικός φορέας «...» στο ΤΕΥΔ που υπέβαλε με την προσφορά του έχει απαντήσει ΝΑΙ στο ερώτημα της Ενότητας Α του Μέρους II περί εγγραφής σε επίσημο κατάλογο/Μητρώο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων. Ωστόσο, στην Ενότητα Α του Μέρους IV του ΤΕΥΔ του αναφέρει «*ΜΗΤΡΩΟ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΜΕΕΠ), ΑΡ. ...] ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΡΓΩΝ ...-...: 2Η ΤΑΞΗ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ...: ΜΕΕΠ ... 1η ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΑ ΤΡΙΓΚΑ Β.ΕΛΕΝΗ: ΜΕΕΠ ...Α1 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ- ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ Α1 ΕΡΓΑ ΠΡΑΣΙΝΟΥ* ». Δοθέντος δε ότι αφενός μεν η εγγραφή στο ΜΕΕΠ χωρίς ενημερότητα πτυχίου δεν θεωρείται ως επίσημο μητρώο/κατάλογος, αφετέρου δε ενημερότητα πτυχίου δεν χορηγείται σε εργοληπτικές επιχειρήσεις κατώτερες της 3ης τάξης, εσφαλμένως ο οικονομικός φορέας «...» απάντησε ΝΑΙ στην Ενότητα Α του Μέρους II του ΤΕΥΔ περί εγγραφής σε επίσημο κατάλογο/Μητρώο, όπως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων. Εντούτοις, η εγγραφή σε επίσημο

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

κατάλογο δεν έχει τεθεί στη διακήρυξη επί ποινή αποκλεισμού, ο δε προσφεύγων δεν αμφισβητεί την πλήρωση του κριτηρίου καταλληλότητας που προβλέπεται επί ποινή αποκλεισμού καλύπτεται με μόνη την εγγραφή στο ΜΕΕΠ από τον οικονομικό φορέα «...». Επομένως, δεν τίθεται ζήτημα αποκλεισμού της προσφοράς του εν λόγω διαγωνιζόμενου λόγω της ως άνω εσφαλμένης απάντησης στο ΤΕΥΔ του και ο σχετικός ισχυρισμός του προσφεύγοντος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος (βλ. *ad hoc* ΑΕΠΠ 1411/2019).

35. Επειδή, επιπροσθέτως, ο οικονομικός φορέας «...» παρά τη θετική απάντηση που έδωσε στο ΤΕΥΔ του περί εγγραφής σε επίσημους καταλόγους δεν απάντησε στο ερώτημα ότι είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή να τις λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτήν διατίθεται δωρεάν. Σημειώνεται ότι στο Τμήμα Β του Μέρους ΙΙΙ του υποβληθέντος ΤΕΥΔ ο εν λόγω διαγωνιζόμενος απάντησε ότι δεν έχει ανεκπλήρωτες φορολογικές και κοινωνικοασφαλιστικές υποχρεώσεις. Δεδομένου όμως ότι ο οικονομικός φορέας «...» καθώς δεν διαθέτει ενημερότητα πτυχίου όφειλε να απαντήσει αρνητικά στο ερώτημα περί εγγραφής σε επίσημους καταλόγους και ως εκ τούτου δεν είχε υποχρέωση να απαντήσει στο υπό στοιχείο ε' ερώτημα, η εσφαλμένη θετική του απάντηση στο ερώτημα περί εγγραφής σε επίσημους καταλόγους δεν μπορεί να θεμελιώσει υποχρέωση απάντησης σε ερώτημα που εν προκειμένω δεν τυγχάνει εφαρμογής για αυτόν, πολλώ δε μάλλον να αποτελέσει λόγο απόρριψης της προσφοράς και, επομένως, ο υπό κρίση ισχυρισμός της προσφυγής ερείδεται επί της εσφαλμένης προϋπόθεσης ότι όφειλε να απαντήσει στο συγκεκριμένο υπό ε' ερώτημα (βλ. *ad hoc* ΑΕΠΠ 1597/2020, 561/2020). Συνεπώς, ο σχετικός λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί.

36. Επειδή σύμφωνα με τον όρο 23.1 της διακήρυξης οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να δηλώσουν στο ΤΕΥΔ, μεταξύ άλλων, την πλήρωση των κριτηρίων χρηματοοικονομικής επάρκειας, στον δε όρο 22.Γ της διακήρυξης

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

προβλέπεται ρητώς ως απαίτηση χρηματοοικονομικής επάρκειας ότι οι συμμετέχοντες που είναι εγγεγραμμένοι στο ΜΕΕΠ θα πρέπει να δηλώσουν ότι δεν υπερβαίνουν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 20 παρ. 4 του ν. 3669/2008.

37. Επειδή στην Ενότητα Β του Μέρους IV του υποβληθέντος ΤΕΥΔ του οικονομικού φορέα «...» δηλώνεται ότι : *Το ανεκτέλεστο μέρος των εργολαβικών μου συμβάσεων δεν υπερβαίνει τα όρια ανεκτέλεστου που τίθενται στο άρθρο 20 του Ν. 3669/08 και την ισχύουσα νομοθεσία Ν. 4412/2016*». Επομένως, ο εν λόγω διαγωνιζόμενος προαποδεικνύει την πλήρωση του κριτηρίου του όρου 22.Γ της διακήρυξης περί ανεκτέλεστου και αβασίμως ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η ως άνω δήλωση αφορά τη μη υπέρβαση του ορίων των ανεκτέλεστων συμβάσεων του πτυχίου του εκπροσώπου της εταιρείας. Ως εκ τούτου ο σχετικός λόγος της προσφυγής τυχάνει απορριπτέος.

38. Επειδή, σύμφωνα και με τα εκτεθέντα υπό σκέψη 10, δοθέντος ότι δεν συντρέχει λόγος απόρριψης της προσφοράς του τρίτου σε σειρά μειοδοσίας οικονομικού φορέα «...», οι λόγοι της προσφυγής που αφορούν την απόρριψη των προσφορών των πρώτου και δεύτερου σε σειρά μειοδοσίας οικονομικών φορέων «...» και «...» αντιστοίχως, προβάλλονται άνευ εννόμου συμφέροντος. Σε κάθε περίπτωση, ανεξαρτήτως τούτου, επισημαίνεται ότι όλοι οι λόγοι της προσφυγής περί απόρριψης οικονομικών φορέων «...» και «...» ταυτίζονται με τους λόγους της προσφυγής που έχουν ήδη εξεταστεί και απορριφθεί ως αβάσιμοι αναφορικά με τον οικονομικό φορέα «...». Συνεπώς, οι λόγοι της προσφυγής περί απόρριψης οικονομικών φορέων «...» και «...» τυχάνουν απορριπτέοι και ως αβάσιμοι.

39. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή πρέπει να απορριφθεί

40. Επειδή, ύστερα από τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη, πρέπει να καταπέσει το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων (άρθρα 363 παρ.5 του ν.4412/2016 και 5 του ΠΔ 39/2017).

Αριθμός απόφασης: 1379/2021

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή.

Ορίζει την κατάπτωση του παραβολου

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 23 Αυγούστου 2021 και εκδόθηκε στις 24 Αυγούστου 2021 στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη.

ΤΟ ΜΕΛΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΚΑΝΑΒΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ